

Jij sorteert, wij recyclen

Grondstoffenplan gemeente
Doetinchem 2020 - 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
1. Doelstellingen	5
1.1 Milieudoelstelling	5
1.2 Kostendoelstelling	7
1.3 Servicedoelstelling	7
1.4 Social return	7
2. Totstandkoming	8
3. Drie sporen	9
4. Spoor A: afvalscheiding stimuleren met een financiële prikkel	10
Maatregel 1 - Betalen per lediging van de restafvalcontainer	10
Maatregel 2 - Voorkomen van bijplaatsingen en dumpingen	10
Maatregel 3 - Stimuleren en faciliteren van vrijwilligers die zwerfafval opruimen	11
5. Spoor B1: faciliteren (algemeen)	11
Maatregel 4 - Voorzieningen voor grondstoffen in hoogbouw en compacte bouw verbeteren	12
Maatregel 5 - Uitbreiding mogelijkheden containers laagbouw	12
Maatregel 6 - Preventie van afval bij supermarkten en op evenementen	13
6. Spoor B2: faciliteren per afvalstroom	14
Maatregel 7 - Luierinzameling	14
Maatregel 8 - Regeling voor inwoners met luieraafval en/of medicinaal afval	14
Maatregel 9 - Composteren in de buurt	14
Maatregel 10 - Kwaliteit van het GFT verbeteren	15
Maatregel 11 - Toegangspasjes brengpunt	15
Maatregel 12 - Circulair ambachtscentrum	15
Maatregel 13 - Harmoniseren tarieven brengpunt regionaal	16
Maatregel 14 - Contract Kringloopgroep Aktief	16
Maatregel 15 - Brengpunten in Wehl en Gaanderen	17
Maatregel 16 - Stoppen met achtervangregeling grof huishoudelijk afval	17
Maatregel 17 - Aanpak illegale textielcontainers	17
Maatregel 18 - Kwaliteit van het textiel verbeteren	18
Maatregel 19 - Gratis extra PBD-container bij laagbouw	18
Maatregel 20 - Kwaliteit van het PBD verbeteren	18
7. Spoor C: Motiveren	19
Maatregel 21 - Communicatie	19
Maatregel 22 - Afvalcoaches en handhaving	19
Maatregel 23 - Afvalscheiding op Scholen en maatschappelijke organisaties	20
8. Monitoring en evaluatie	21
8.1 Nulmeting zwerfafval en dumpingen	21
8.2 Jaarlijkse voortgangsrapportage	21
8.3 Monitoring na twee jaar	21
9. Financiën	22
9.1 Dekking kosten	22
9.2 Businesscase	22
9.3 Kansen en risico's	23
9.4 Verwerkingstarieven en opbrengsten	23
9.5 Afvalstoffenheffing	24
10. Planning	24
Bijlagen	
Bijlage I - Tarieven brengpunt 2021 (per m3)	
Bijlage II - Financieel overzicht per maatregel	
Bijlage III - Verloop kosten en opbrengsten grondstoffenplan	

Voorwoord

Door de toenemende bevolkingsgroei en consumptie neemt de vraag naar grondstoffen alsmaar toe. Om aan deze vraag te kunnen blijven voldoen, is het van belang om waardevolle grondstoffen uit afval te scheiden en deze opnieuw te gebruiken. Hierdoor wordt de productie van primaire grondstoffen beperkt en het nodeloos verbranden van waardevolle grondstoffen tegengegaan.

Het rijk oefent steeds meer druk uit op gemeenten om hun afvalscheidingspercentage te verhogen. De doelstelling van het rijk is dat in 2024 nog maar 30 kg restafval per inwoner wordt geproduceerd. Om deze doelstelling te benaderen, is echt een omslag nodig, want nu wordt er in de gemeente Doetinchem per inwoner ca 185 kg restafval geproduceerd. Dit grondstoffenplan heeft als doel om de hoeveelheid huishoudelijk restafval fors terug te dringen en zoveel mogelijk grondstoffen te genereren. Het Grondstoffenplan 2020-2024 gemeente Doetinchem is de opvolger van het Grondstoffenplan 2015-2019.

1. Doelstellingen

Naast gebruikelijke doelstellingen met betrekking tot het milieu, de kosten en de service naar de inwoners, stellen Buha en de gemeente Doetinchem zich als doel om meer mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten in de keten van afval tot grondstof. Hierover leest u later in dit hoofdstuk meer.

Figuur 1. Kosten, milieu en service vormen de belangrijkste pijlers van het nieuwe beleid.

1.1 Milieudoelstelling

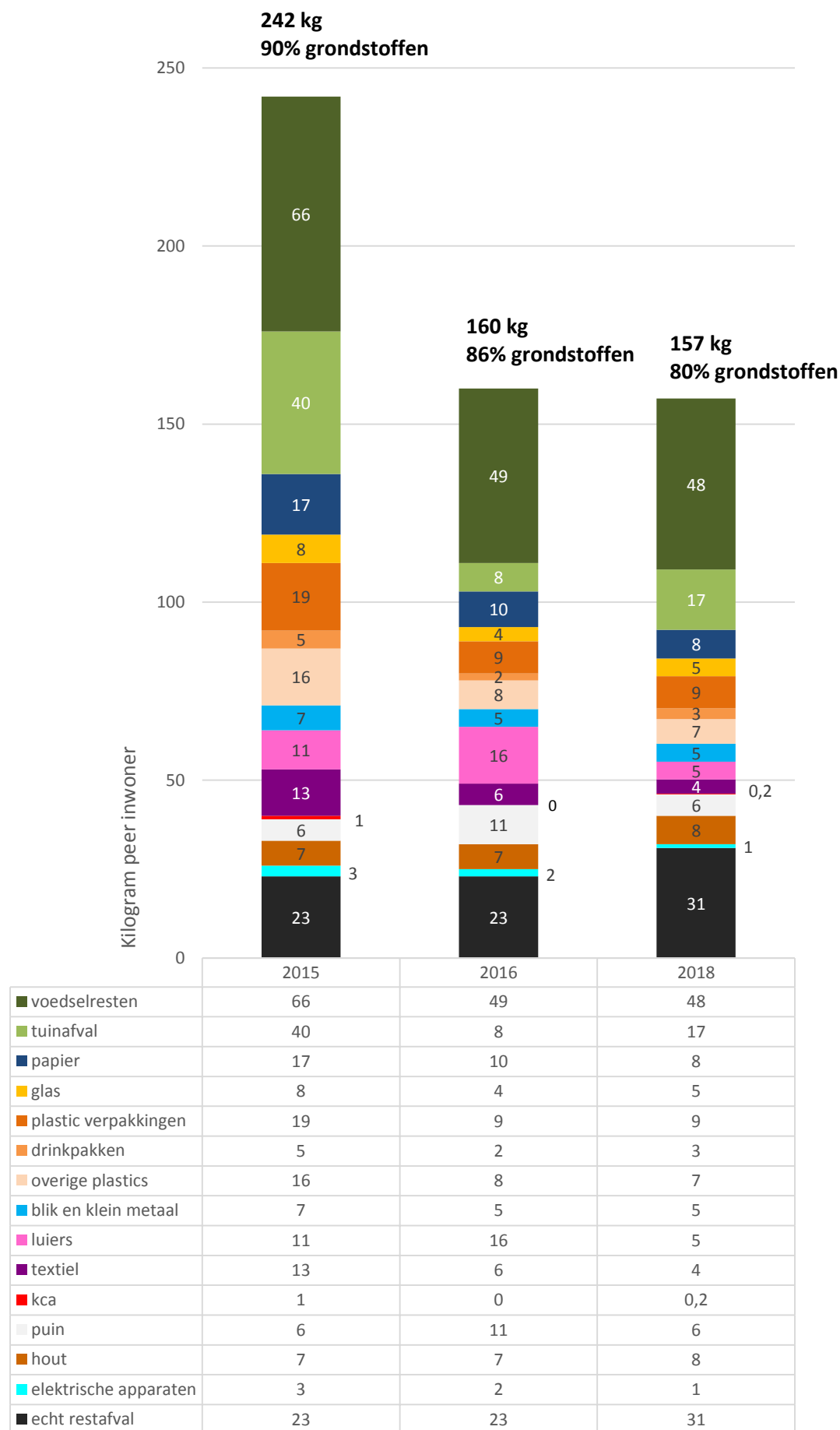
De milieudoelstelling van het rijk is om maximaal 30 kg restafval per inwoner in te zamelen in 2025. Deze doelstelling is zeer ambitieus en momenteel alleen haalbaar voor een aantal plattelandsgemeenten. Ook op basis van de resultaten van de vorige planperiode is het noodzakelijk een doelstelling te kiezen die realistischer is.

Doelstelling van dit plan is dat in 2024 per inwoner 100 kg restafval wordt geproduceerd. Dat staat gelijk aan een afvalscheidingspercentage van circa 80%. Deze doelstelling is een stuk minder ambitieus dan de landelijke doelstelling. De kans op draagvlak bij de inwoners is hiermee echter wel groter, waardoor ook de kans op succes groter wordt.

In Doetinchem is het afvalscheidingspercentage momenteel 65% en de hoeveelheid (fijn en grof) restafval per inwoner bedraagt gemiddeld circa 185 kg. Hiervan zit 157 kg in een minicontainer en wordt 28 kg naar het Buha brengpunt gebracht. Uit de sorteeranalyses blijkt dat meer dan 80% van het Doetinchemse restafval dat naar de verbrandingsoven gaat bestaat uit herbruikbare stoffen, zoals gft, papier, glas, textiel en plastic (zie figuur 2, pagina 5). Stoffen die eigenlijk niet in het restafval thuishoren, en waarvoor aparte voorzieningen beschikbaar zijn gesteld. Er is dus volop ruimte voor verbetering.

Een tweede milieudoelstelling is om grondstoffen zoveel mogelijk lokaal in te zetten met als doel lokale kringlopen tot stand te brengen. Hierover leest u verderop in dit plan meer.

Figuur 2. Het fijn restafval van de gemiddelde inwoner van de gemeente Doetinchem. Door middel van een sorteeraanlyse is inzichtelijk gemaakt hoe de kilo's restafval zijn opgebouwd.

1.2 Kostendoelstelling

Als gevolg van een stijging van de verwerkingstarieven gaan de afvalbeheerskosten de komende jaren omhoog, de zogenoemde *autonome stijging*. Deze stijging wordt gedempt door de maatregelen in dit grondstoffenplan. De maatregelen in dit plan leveren een sterke afname van de hoeveelheid restafval op en daarmee van de lagere verbrandingskosten voor restafval. Verbranden van restafval is namelijk duurder dan het verwerken van afval tot grondstoffen. Voor plastic en papier worden nog steeds opbrengsten ontvangen in plaats van verwerkingskosten betaald.

De verwachte kostenstijging is afhankelijk van de mate van stijging van de verwerkingstarieven en de mate van afvalscheiding. Hoe beter de afvalscheiding, hoe meer de autonome stijging wordt gedempt. Door deze kostendemping komt budget vrij waarmee de maatregelen uit dit plan uitgevoerd kunnen worden. Als er geen wijziging wordt doorgevoerd, stijgt de afvalstoffenheffing naar gemiddeld €295,- per huishouden. Het doel van dit plan is om de stijging van de afvalstoffenheffing te beperken tot gemiddeld €287,- per huishouden, waar mogelijk nog lager. De huidige afvalstoffenheffing bedraagt gemiddeld €236,- per huishouden.

Kantekening:

Door de coronacrisis kunnen is het aanbod van afval en grondstoffen in de markt gewijzigd. Dit heeft directe invloed op de verwerkingskosten en –baten. Of deze invloed positief of negatief uitpakt, is op het moment van schrijven niet te voorspellen.

1.3 Servicedoelstelling

Door het gescheiden aanbieden van grondstoffen voor inwoners zo eenvoudig mogelijk te maken, hopen Buha en de gemeente Doetinchem het afvalscheidingspercentage te verhogen. Hierbij kan men bijvoorbeeld denken aan extra grondstoffencontainers of het vaker inzamelen van PBD (plastic verpakkingen, blik en drinkpakken) bij hoogbouw.

1.4 Social return

Nevendoelstelling van dit plan is om, waar mogelijk, mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten. Indien bij de uitvoering van de maatregelen uit dit plan nieuwe werkgelegenheid ontstaat, zal in eerste instantie beoordeeld worden of deze kan worden ingevuld door de genoemde doelgroep. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat het moet gaan om additionele werkgelegenheid waarbij er geen verdringing ontstaat van bestaande arbeidsplaatsen. Er liggen bijvoorbeeld kansen bij de inzet van extra afvalcoaches.

2. Totstandkoming

De start van dit grondstoffenplan was de evaluatie van het Grondstoffenplan 2015-2019. Vervolgens zijn er vier bewonersavonden georganiseerd. Tijdens deze avonden hebben bewoners suggesties en ideeën aangedragen. Vervolgens is er door middel van vragenlijsten (respons 2.020) informatie opgehaald bij de inwoners van de gemeente Doetinchem. Aanbevelingen uit de evaluatie en suggesties en ideeën uit de bewonersavonden en vragenlijst zijn waar mogelijk verwerkt in dit plan.

Uit de bewonersavonden kwamen drie voorkeuren voor inzamelmethodes naar voren. Deze zijn nader onderzocht.

1. De inwoners behouden vier containers aan huis en betalen per lediging van de restafvalcontainer. Hiermee wordt goed gedrag beloond. Inwoners die hun afval goed scheiden betalen aanzienlijk minder dan inwoners die hun afval slecht scheiden.
2. De inwoners houden drie containers voor GFT, papier en PBD en brengen het restafval naar een ondergrondse container, waarbij men per restafvalzak moet betalen. Ook hiermee wordt goed gedrag beloond. Inwoners die hun afval goed scheiden betalen aanzienlijk minder dan inwoners die hun afval slecht scheiden.
3. Inwoners houden twee containers voor GFT en papier en ontvangen één container voor PBD (plastic verpakkingen, blik en drinkpakken) en restafval. PBD en restafval worden vervolgens in een sorteerinstallatie van elkaar gescheiden.

Uit het onderzoek bleek dat de eerste twee inzamelmethodes kansrijk zijn. De derde methode, zogenaamde nascheiding, viel af. Bij deze methode hoeven inwoners niet al hun afval bij huis te scheiden, maar gebeurt scheiden achteraf tijdens de verwerking. Dit gebeurt met name bij kunststof verpakkingen en metalen (PBD) en restafval. Voordeel is dat de burger op die manier minder afvalstromen bij huis hoeft te scheiden. Nadelen zijn dat de kwaliteit van de uiteindelijke grondstoffen slechter is dan bij scheiding aan huis en dat de methode relatief duur is. Daarom zijn alleen methode 1 en 2 in een vragenlijst aan alle inwoners van Doetinchem voorgelegd.

In de enquête gaf circa driekwart van de respondenten met eigen containers een voorkeur aan voor methode 1:

betalen per lediging van de restafvalcontainer. Deze methode vormt dan ook de basis van dit Grondstoffenplan.

Reikwijdte van het plan

Het inzamelen van huishoudelijk afval is een gemeentelijke taak. Deze taak heeft de gemeente aan Buha uitbesteed. Het plan richt zich daarom primair op de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval (waaronder ook grof huishoudelijk afval). Voor bedrijven zijn er vanuit het rijk (nog) geen doelstellingen voor afvalscheiding. Wanneer er vanuit het rijk doelstellingen komen voor bedrijfsafval verwerken wij deze doelstellingen in het grondstoffenbeleid.

3. Drie sporen

De maatregelen uit dit grondstoffenplan zijn onderverdeeld in drie sporen.

- A. Het financiële spoor (hoofdstuk 4).
Dit spoor is de basis van het grondstoffenplan: betalen per lediging van de restafvalcontainer. Hiermee wordt goed gedrag beloond. Inwoners die hun afval goed scheiden betalen aanzienlijk minder dan inwoners die hun afval slecht scheiden. Dit spoor heeft naar verwachting de meeste impact op het afvalscheidingsgedrag van de inwoners.
- B. Het facilitaire spoor (hoofdstuk 5 en 6).
Maatregelen uit dit spoor zijn erop gericht om goed scheiden voor de inwoners eenvoudiger te maken. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan extra containers in de hoogbouw.
- C. Het motiverende spoor (hoofdstuk 7).
Dit spoor is een essentiële aanvulling op spoor A en B. Om inwoners tot afvalscheiding aan te zetten is het van groot belang dat ze gemotiveerd zijn. Inwoners willen graag weten waarom ze hun afval scheiden en hoe ze dit moeten doen. Inwoners worden daarom via gerichte communicatie gestimuleerd om afval te voorkomen en/of (beter) afval en grondstoffen te scheiden. We mikken met de communicatie-aanpak, op een bewuster aankoop-, scheidings- en afdankgedrag van de inwoners van de gemeente Doetinchem.

Buha zal per maatregel een projectplan opstellen. Deze maatregelen zijn onderdeel van de opdracht die Buha reeds heeft via de dienstenkaarten.

4. Spoor A: afvalscheiding stimuleren met een financiële prikkel

Maatregel 1 - Betalen per lediging van de restafvalcontainer

De laagbouwhuishoudens houden vier containers bij huis en betalen per lediging van de restafvalcontainer. Hoogbouwhuishoudens betalen per zak restafval, die in een ondergrondse container voor restafval wordt geworpen.

Benodigde acties:

- Bij laagbouwwoningen worden alle containers voor restafval vervangen en voorzien van een chip. De containers voor PBD, GFT en papier worden alleen gechipt. Hiermee beschikt Buha over een volledig geautomatiseerd fraudebestendig containerbestand. Onrechtmatig verkregen containers of bedrijfsafvalcontainers kunnen niet meer geleegd worden. Deze zijn immers niet gechipt.
- De inwoners van hoogbouwwoningen krijgen een pasje voor de ondergrondse restafvalcontainers (toegangscontrole).
- De inzamelwagens krijgen de benodigde leesapparatuur.
- Er komt een administratiesysteem waarmee Buha en de gemeente de ledigingen kunnen administreren.
- Er worden tarieven bepaald per lediging en per ingeworpen zak. Daarbij komt er een tariefverschil tussen een grote- en een kleine restafvalcontainer.
- Om te voorkomen dat inwoners hun restafval in prullenbakken deponeren worden de openingen van alle prullenbakken minder aantrekkelijk (kleiner) gemaakt.

Kansen en risico's

Deze maatregel zorgt ervoor dat de hoeveelheid restafval fors afneemt en dat er veel recyclebare grondstoffen vrijkomen. Er liggen kansen om samen met (lokale) ondernemers of startups goede bestemmingen voor deze grondstoffen te vinden.

Risico's zijn het ontstaan van zwerfafval en een vermindering van de kwaliteit van GFT, PBD en textiel, zie maatregelen 2, 3, 10, 18 en 20.

Maatregel 2 – Voorkomen van bijplaatsingen en dumpingen

In Doetinchem wordt geregeld afval gedumpt in de buurt van verzamelcontainers en containerparken. De realiteit is dat na invoering van een financiële prikkel (maatregel 1) dumping van afval in eerste instantie toeneemt. Uit ervaringen van andere gemeentes (b.v. gemeente Apeldoorn) blijkt dat dit na een periode van gewenning weer afneemt.

Buha gaat dit probleem aanpakken met een mix van maatregelen, met als leidraad de handleiding 'voorkomen van bijplaatsingen' van Rijkswaterstaat. Enkele voorbeelden:

- Nog meer voorlichting door afvalcoaches over een juiste afvoer van het afval.
- Containerparken zo inrichten dat dumping van afval wordt ontmoedigd, bijvoorbeeld met bloembakken.
- Intensivering van handhaving bij afvaldumping. Inwoners die op heterdaad worden betrapt ontvangen een forse boete. Op bepaalde locaties worden er camera's geplaatst.

Maatregel 3 - Stimuleren en faciliteren van vrijwilligers die zwerfafval opruimen

Deze maatregel sluit aan op maatregel 2. Na invoering van een financiële prikkel zal ook de hoeveelheid zwerfafval in eerste instantie toenemen. Ook dit neemt na een gewenningsperiode weer af, zo blijkt uit ervaringen van andere gemeentes. Buha blijft daarom vrijwilligers die zwerfafval opruimen zoveel mogelijk faciliteren en stimuleren. In de communicatiecampagne (maatregel 21) zal veel aandacht worden besteed aan het voorkomen en opruimen van zwerfafval.

Buha kent drie soorten vrijwilligers:

1. De Beestenbende

De Beestenbende is een club voor kinderen die mee willen helpen met het opruimen van zwerfafval. In de gemeente Doetinchem zijn ca 200 kinderen lid. De beestenbende wordt gerund door een communicatiebedrijf uit Nijmegen. Zij verzorgen de outfits, de website en leuke uitjes voor de kinderen.

2. Zwerfafvalbrigades

Zwerfafvalbrigades zijn groepen volwassenen die vrijwillig zwerfafval opruimen in hun eigen buurt. Het aantal brigades groeit gestaag. Er zijn inmiddels tien brigades. De brigades krijgen van Buha hesjes, knijpers en afvalzakken.

3. Vrijwilligers

Iedere vrijwilliger die aangeeft zelf graag zwerfvuil op te willen ruimen, ontvangt van Buha een hesje, knijper en afvalzakken.

Bij de Beestenbende en alle vrijwilligers haalt Buha indien gewenst het zwerfafval aan huis op.

5. Spoor B1: faciliteren (algemeen)

Maatregel 4 - Voorzieningen voor grondstoffen in hoogbouw en compacte bouw verbeteren

Basis van dit Grondstoffenplan is dat inwoners gaan betalen voor het ophalen van hun restafval. Dit betekent dat alle inwoners gelegenheid moeten hebben om hun afval goed te scheiden. In hoogbouw en compacte bouw is dit nog lang niet overal het geval.

Met compacte bouw doelen we op woningen waar onvoldoende ruimte bij de woning is om minicontainers te plaatsen. Hierbij gaat het om (boven)woningen in de binnenstad/winkelcentra, patiowoningen en laagbouwwoningen (zonder achterom) in sterk verstedelijkte omgeving.

De hoogbouw en compacte woningen krijgen de volgende voorzieningen:

- Containers voor PBD, papier en/of GFT. Buha plaatst deze grondstoffencontainers zo dicht mogelijk bij de woningen. In een groot aantal complexen zijn deze containers al aanwezig.
- Alle verzamelcontainers voor restafval worden vervangen door ondergrondse en bovengrondse restafvalcontainers met toegangscontrole. Hiermee wordt voorkomen dat inwoners van laagbouw hun restafval in hoogbouwcontainers kunnen dumpen. De restafvalcontainers mogen wat verder weg van de woningen staan. Hiermee verlagen we de service op het inzamelen van restafval. De loopafstand is maximaal 250 meter. Uit onderzoek van Rijkswaterstaat blijkt dat het verder weg plaatsen van restafvalcontainers afvalscheiding stimuleert. Mensen moeten immers meer moeite doen om hun restafval weg te brengen.
- Buha gaat bij hoogbouw en compacte bouw eens per twee weken zakken PBD inzamelen. Nu is dat nog eens per vier weken.

Kansen en risico's

Inwoners van hoogbouw en compacte bouw krijgen door deze maatregel volop gelegenheid hun afval te scheiden. Risico is ruimtegebrek bij hoogbouwcomplexen, waardoor niet overal de juiste containers geplaatst kunnen worden. Daarom gaat Buha vaker zakken PBD ophalen en worden er ook ondergrondse papiercontainers bijgeplaatst.

Maatregel 5 – Uitbreiding mogelijkheden containers laagbouw

In onderstaande tabel staat de huidige standaardset voor de containers voor de laagbouw beschreven. Deze wordt gewijzigd naar een standaardset met andere inhoudsmaten die de afvalscheiding bevordert. Daarbij wordt de GFT-container groter en de restafvalcontainer kleiner. De standaardset wordt geplaatst bij nieuwe woningen.

Standaardset containers laagbouw		
Container	Volume huidige situatie	Volume nieuwe situatie
PBD	240 liter	240 liter
Restafval	240 liter	140 liter
GFT	140 liter	240 liter
Papier	240 liter	240 liter

Verdere mogelijkheden

Laagbouwhuishoudens hebben nu al de volgende mogelijkheden voor hun containers.

- Huishoudens mogen eens per jaar kiezen voor een groter of kleiner formaat container. Een wisseling gaat vanaf in de nieuwe planperiode €15,- kosten. Nu is een wisseling nog gratis.
- Huishoudens mogen een container delen met uitzondering van de container voor restafval.

- Huishoudens mogen hun papiercontainer inleveren en hun papier naar een ondergrondse papiercontainer brengen.

Deze mogelijkheden blijven ook in deze planperiode bestaan. Daarnaast bieden we als nieuwe mogelijkheid dat huishoudens ook hun restafvalcontainer mogen inleveren. Zij mogen hun restafval dan naar een ondergrondse container brengen. Dit kan alleen als er nog voldoende ruimte is in de ondergrondse container en als de container op redelijke afstand van het betreffende huishouden staat. Voorwaarde is dat er geen bedrijf op het betreffende adres geregistreerd staat.

Kansen en risico's

Inwoners krijgen nog meer vrijheid in de keuze voor hun containers.

Risico is dat gebruikte containers niet meer ingezet kunnen worden bij andere huishoudens.

Buha vraagt daarom een vergoeding per wisseling van een container.

Maatregel 6 - Preventie van afval bij supermarkten en op evenementen

Als eerste willen Buha en de gemeente Doetinchem afvalpreventie bij supermarkten promoten, want hier liggen nog veel kansen. Albert Heijn heeft bijvoorbeeld zijn groente-afdeling al bijna helemaal plasticvrij. We zien graag dat andere supermarkten dit voorbeeld volgen. Hier ligt een belangrijke rol voor de afvalcoaches.

Ten tweede ligt er een kans bij evenementen. De gemeente Doetinchem kent jaarlijks een aantal evenementen zoals bijvoorbeeld het stadsfeest en de kermis. Tijdens deze evenementen komt er zeer veel afval vrij. Dit afval wordt grotendeels ongescheiden afgevoerd. Doel van deze maatregel is om de hoeveelheid afval bij deze evenementen fors terug te dringen en gescheiden af te voeren.

We voeren eerst een pilot uit met het Achterland-festival op de Bleek. Dit gebeurt samen met de gemeente, Buha, de citymanager en de organisatoren van het festival. Als de pilot aanslaat gaan we afvalmanagement ook bij andere evenementen toepassen.

Er zijn verschillende mogelijkheden voor afvalpreventie en -scheiding bij evenementen:

- Het maken van afvaleilanden met meerdere containers voor afvalscheiding.
De afvaleilanden kunnen tussen meerdere gemeentes rouleren; met een evenementenkalender wordt gekeken wanneer ze ingezet kunnen worden.
- De inzet van afvalcoaches als zogenaamde schoonpromotor. Zij informeren evenementbezoekers over hun afval. Zo zorgt men dat afval goed wordt weggegooid en gescheiden.
- Het gebruik van meermalig bruikbare bekertjes.

Voorwaarde om de afvalreductie bij evenementen te laten slagen is dat dergelijke voorwaarden opgenomen worden in de evenementenvergunning.

6. Spoor B2: faciliteren per afvalstroom

Restafval

Maatregel 7 - Luierinzameling

In 2023 wordt gestart met het apart ophalen van luiers, waarbij Buha wekelijks een inzamelronde maakt langs kinderdagverblijven. Daar komen luiercontainers te staan, waar inwoners hun luiers naartoe kunnen brengen. Er is recent een nieuwe luierverwerkingsinstallatie geopend bij de ARN in Weurt. Naar verwachting kunnen de luiers van de gemeente Doetinchem hier verwerkt worden.

De ARN is een afvalverwerkingsbedrijf, waar ook het GFT van de gemeente Doetinchem wordt verwerkt. ARN is momenteel het enige bedrijf in Nederland dat luiers kan recyclen.

Kansen en risico's

Bij jonge gezinnen bestaat soms meer dan de helft van het restafval uit luiers. Deze maatregel helpt jonge gezinnen daarom enorm met de vermindering van hun restafval en de bijbehorende (stank) overlast. De gemeente Doetinchem staat op een lijst van geïnteresseerden. Indien echter opeens heel veel gemeentes geïnteresseerd zijn in de verwerking van luiers, bestaat het risico dat ARN ondanks de geplande uitbreidingen onvoldoende capaciteit heeft.

Maatregel 8 - Regeling voor inwoners met luieraafval en/of medicinaal afval

Betaling per lediging voor restafval komt bij inwoners met veel luieraafval, incontinentiemateriaal en/of medicinaal afval extra hard aan. Voor deze inwoners was er al een regeling. Deze blijft in het nieuwe Grondstoffenplan van kracht. Dit betekent het volgende:

- Mensen met kinderen in de luiers krijgen een pasje voor een ondergrondse restafvalcontainer. Zodra de aparte inzameling van luiers start gaat, neemt Buha de pasjes in. Inwoners kunnen hun luiers dan bij kinderdagverblijven aanbieden (zie voorgaande maatregel)
- Bij mensen met incontinentiemateriaal en/of medicinaal afval haalt Buha het restafval eens per twee weken op, in plaats van eens per vier weken. Ook kunnen deze mensen een extra container voor restafval krijgen.

Kansen en risico's

Deze maatregel biedt maatwerk voor inwoners die, zonder dat ze daar zelf veel aan kunnen doen veel restafval hebben. Risico is dat er misbruik van deze regeling kan worden gemaakt.

GFT en etensresten

Maatregel 9 - Composteren in de buurt

Er komt een proef met vijf wormenhotels. Met een wormenhotel kunnen buurtbewoners hun eigen groente, fruit- en etensresten composteren met behulp van wormen. Dit levert niet alleen een waardevolle bodemverbeteraar op, het maakt de buurt leuker en gezelliger en het stimuleert de afvalscheiding van GFT en etensresten. Wormenhotels stinken niet en geven geen overlast. De afvalcoaches krijgen hier een rol in.

In Amsterdam zijn de wormenhotels een succes. Randvoorwaarden voor dit succes zijn:

- Goede begeleiding
- Je doet het met de buurt, het is niet anoniem

De ontwikkeling van Wijnbergen het oosten biedt kansen. In het stedenbouwkundig ontwerp wordt nu rekening gehouden met wormenhotels. Er komen gemeenschappelijke groene ruimtes waarin wormenhotels prima zouden passen. Maar ook in andere wijken en bijvoorbeeld bij moestuincomplexen zijn wormenhotels prima toepasbaar.

Kansen en risico's

Deze maatregel versterkt het buurtgevoel, terwijl tegelijkertijd het apart houden van GFT leuker wordt gemaakt. Ook geven wormenhotels nauwelijks stankoverlast. Wormenhotels vereisen wel een zorgvuldige handelswijze. Niet alles kan erin. Inwoners die hiermee aan de slag gaan, krijgen daarom een goede begeleiding.

Maatregel 10 Kwaliteit van het GFT verbeteren

De kwaliteit van het GFT in de gemeente Doetinchem is redelijk goed, maar staat in sommige wijken wel onder druk. Ook kan de financiële prikkel (maatregel 1) de kwaliteit van GFT verder doen verslechteren. Om verslechtering te voorkomen, monitort Buha maandelijks de kwaliteit van GFT. Indien nodig wordt er ingegrepen. Hierbij maakt Buha gebruik van de handleiding 'aanpak vervuiling GFT' van Rijkswaterstaat.

Grof huishoudelijk afval

Maatregel 11 - Toegangspasjes brengpunt

Op het Buha brengpunt zijn inwoners uit de gemeente Doetinchem en de gemeente Bronckhorst welkom. Bezoekers uit de gemeente Bronckhorst hebben een toegangspasje. Bezoekers uit de gemeente Doetinchem nog niet. Deze bezoekers zijn daardoor niet goed controleerbaar. Er komen zo nu en dan klanten op het brengpunt waarvan wordt vermoed dat ze bedrijfsafval komen storten. Dit kunnen we met de huidige werkwijze niet goed controleren.

Daarom ontvangen alle huishoudens van de gemeente Doetinchem een toegangspasje voor het Buha brengpunt. Op dit pasje zit een begrenzing. Per jaar mag een huishouden zes keer komen brengen voor een laag tarief. Daarna geldt een hoger tarief.

Kansen en risico's

Een kans is de afname van de hoeveelheid afval afkomstig uit andere gemeentes en van bedrijven. Risico is dat pasjes worden uitgeleend aan derden of dat pasjes tussen bewoners worden uitgewisseld. Hierdoor komt er toch afval op het Buha brengpunt terecht dat er niet thuishoort. Dit is niet te voorkomen.

Maatregel 12 - Circulair ambachtscentrum

Het huidige Buha brengpunt is gericht op inzameling en verwerking van grondstoffen en heeft potentie om uit te groeien tot een circulair ambachtscentrum. Een circulair ambachtscentrum bestaat uit een brengpunt, sorteercentrum en demontagebedrijf. Social return speelt in dit project een belangrijke rol. Samen met de gemeente en andere partners is de gemeente een plan aan het maken voor de realisatie van een circulair ambachtscentrum. Meerdere deelnemers zijn bereid om te participeren in een dergelijk centrum, zoals stichting Aktief en Laborijn en gemeenten. Het streven is om naast deze partijen andere stakeholders aan te laten sluiten, zoals bijvoorbeeld startups.

Een circulair ambachtscentrum draagt bij aan het omvormen van afval naar gebruiksartikelen. Naar verwachting zal van de totale hoeveelheid grof huishoudelijk restafval op het ambachtscentrum maar 20% daadwerkelijk overblijven als grof afval of huishoudelijk afval. De rest is herbruikbaar op productniveau (36%) of op grondstofniveau (44%).

De samenhang tussen dit Grondstoffenplan en het plan voor circulair ambachtscentrum is groot. Beide plannen hebben dezelfde doelen: vermindering van de hoeveelheid restafval, bevorderen van recycling van grondstoffen en inzet van sociale arbeid.

De mogelijke investeringen voor een circulair ambachtscentrum zijn rond de € 4.057.000,-. Op dit moment is het te vroeg om te besluiten over het realiseren van een circulair ambachtscentrum omdat het plan nog in de oriëntatiefase zit. De voorbereidingskosten zijn daarom financieel niet in dit grondstoffenplan opgenomen. Zo worden er nog geen onomkeerbare stappen gezet. Het plan voor het mogelijk realiseren van een circulair ambachtscentrum zal met een separaat voorstel aan u worden voorgelegd.

Kansen en risico's

Het circulair ambachtscentrum biedt veel kansen. De hoeveelheid grof huishoudelijk restafval neemt fors af. Inwoners worden bewuster van de mogelijkheden tot hergebruik. Ze kunnen namelijk ter plekke zien hoe afval wordt verwerkt tot nieuwe grondstoffen en producten en er komt extra werkgelegenheid voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Er zijn meerdere risico's. Een te positieve inschatting van het percentage hergebruik en fluctuerende verwerkingstarieven en opbrengsten voor grondstoffen. Ook onvoldoende aanwas van medewerkers die op basis van social return vormt een risico. En als laatste minder commitment van de stakeholders door de kosten, met name bij de omliggende gemeenten. In het separate voorstel over het circulair ambachtscentrum wordt hierop ingegaan.

Maatregel 13 - Harmoniseren tarieven brengpunt regionaal

Op het Buha brengpunt zijn veel afvalstromen gratis in te leveren. Voor een aantal andere stromen betalen inwoners momenteel circa € 11 per m³. Hiermee hanteert het Buha brengpunt de laagste tarieven uit de regio. Dit trekt inwoners uit regiogemeentes aan, die geen gebruik mogen maken van het Buha brengpunt. Deels wordt dit al ondervangen met een pasjessysteem (maatregel 11), maar Buha voorkomt hiermee niet al het ongewenst afval.

De tarieven worden daarom geharmoniseerd met die uit de regio. De harmonisatie betekent dat de betaalde tarieven omhoog gaan (bijlage I) en dat de openingstijden op elkaar worden afgestemd. Ook in de toekomst blijven we de regionale tarieven volgen. Dit is mogelijk omdat de omliggende gemeenten vergelijkbare doelen hebben en ook een financiële prikkel toepassen.

De baten van deze maatregel worden gestort in de afvalvoorziening en niet meegenomen in de berekeningen van dit grondstoffenplan.

Kansen en risico's

Kans: Er komt minder afval naar het Buha brengpunt dat er niet thuishoort. Het risico is dat inwoners uit de gemeente Doetinchem minder grondstoffen komen brengen, omdat ze het te duur vinden. Een goede uitleg is daarom noodzakelijk. Ook verhogen we de tarieven in twee stappen, zodat inwoners geleidelijk aan de nieuwe tarieven kunnen wennen. Een ander risico is dat de omliggende gemeente hun tarieven aanpassen. Goed en tijdig overleg hierover met de betreffende inzameldiensten en/of gemeenten is daarom een voorwaarde.

Maatregel 14 - Contract Kringloopgroep Aktief

Het contract met kringloopgroep Aktief (hierna Aktief) is verouderd. De werkzaamheden van Aktief worden daarom opnieuw aanbesteed. Aktief zamelt voor de gemeente Doetinchem grof huishoudelijk afval in en sorteert dit vervolgens uit in bruikbare artikelen en grondstoffen. Daarnaast leegt Aktief voor Buha de textielcontainers en kunnen inwoners bij Aktief elektrische apparaten inleveren.

Ook de recycleservice wordt in de aanbesteding meegenomen. Buha voert nu de werkzaamheden voor de recycleservice uit. Het is echter efficiënter en passender als deze werkzaamheden door Aktief worden uitgevoerd. Via de recycleservice worden kleine waardevolle afvalstromen opgehaald, zoals bijvoorbeeld textiel, kleine elektrische apparaten en boeken, cd's en platen. De aanbesteding van deze werkzaamheden wordt afgestemd op de ontwikkelingen rondom het circulair ambachtscentrum.

Door de verhoging van de tarieven het Buha brengpunt ontstaat er een nog groter prijsverschil met de gratis breng- en haalmogelijkheid van grof huishoudelijk afval door Aktief. Een tariefstelling voor het brengen en laten ophalen van grof huishoudelijk afval door Aktief wordt overwogen.

Kansen en risico's

Buha verwacht dat de aanbesteding kostenbesparing oplevert.

Maatregel 15 - Brengpunten in Wehl en Gaanderen

Sinds tuinafval gratis ingeleverd kan worden, brengen inwoners veel meer tuinafval naar het Buha brengpunt dan voorheen. Hierdoor zijn met name de zaterdagen erg druk geworden. In maart 2020 is daarom in Gaanderen een extra brengpunt voor tuinafval geopend. Dit brengpunt wordt redelijk goed bezocht met circa 25 bezoekers per zaterdagochtend. Daarnaast start Buha met een brengpunt voor tuinafval en mogelijk nog extra afvalstromen in Wehl.

De locatie van dit brengpunt wordt in samenspraak met dorpsraad Wehl bepaald.

Er zijn mogelijkheden om beide brengpunten uit te breiden met meer afvalstromen. Dit wordt meegenomen in de ontwikkeling van het circulair brengpunt (maatregel 12).

Maatregel 16 - Stoppen met achtervangregeling grof huishoudelijk afval

Aktief haalt bij alle inwoners gratis grof huishoudelijk afval op, met uitzondering van een aantal afvalsoorten die thuishoren op ons brengpunt. Dit zijn bijvoorbeeld tuinafval en puin.

Voor inwoners die deze afvalsoorten niet zelf kunnen of willen wegbrengen fungeert Buha als achtervang. Buha haalt deze afvalsoorten op tegen betaling van € 34,20 per m³. Het gaat om circa 50 aanvragen per jaar. Meestal zijn het kleine hoeveelheden. Buha stopt met deze achtervangregeling. Groot nadeel van deze regeling is namelijk dat vaak gemengd afval wordt aangeboden, dat vervolgens niet of nauwelijks kan worden na gesorteerd. Inwoners kunnen voortaan gebruik maken van de kleine brengpunten voor tuinafval in Gaanderen en Wehl of met burens of familie een oplossing zoeken.

Kansen en risico's

Kans: Er komen door deze maatregel minder grondstoffen terecht bij het grof huishoudelijk restafval.

Textiel

Maatregel 17 - Aanpak illegale textielcontainers

Voor de inzameling van textiel heeft Buha tien ondergrondse textielcontainers in gebruik. Deze worden geleegd door Aktief, die de kleding vervolgens sorteert en verkoopt. De bruikbare kleding gaat naar de kringloopwinkel, het overige textiel wordt nuttig toegepast als bijvoorbeeld autobekleding of poetslappen en de rest wordt afgevoerd als restafval.

Daarnaast staan er verspreid over de gemeente ca 40 bovengrondse textielcontainers. Deze zijn illegaal, want er is geen vergunning voor deze containers. Dit zijn inzamelcontainers van organisaties als Cordaid,

Humanitas, Leger des Heils ed. De ondernemer of vereniging die de containers laat neerzetten, ontvangt hiervoor vaak een vergoeding.

Het is onbekend waar dit textiel naartoe gaat en hoe het wordt verwerkt. Buha wil over dit textiel de regie terugkrijgen en gaat samen met de gemeente Doetinchem hierover nieuw beleid voorbereiden.

Kansen en risico's

Kansen:

- De gemeente en Buha krijgen meer grip op de verwerking van textiel.
- De opbrengst van al het textiel komt voortaan ten goede aan het kringloopbedrijf. Het is nu onbekend waar de opbrengsten naartoe gaan.
- Met de verwijdering van deze containers verbetert de openbare ruimte. De containers van andere organisaties geven vaak een rommelige aanblik.

Risico is dat inwoners die al jaren aan deze containers gewend zijn, niet meer weten waar ze hun textiel kwijt kunnen. Buha zal daarom nog meer bekendheid geven aan de locaties van de huidige ondergrondse textielcontainers.

Bovendien hebben inwoners waarschijnlijk de indruk hun textiel aan een goed doel te schenken. Een goede uitleg over de reden van verwijdering van de oude containers is daarom noodzakelijk.

Maatregel 18 - Kwaliteit van het textiel verbeteren

De textiel uit textielcontainers van Buha is op bepaalde locaties ernstig vervuild met ander afval dan textiel. Ook kan de financiële prikkel uit maatregel 1 de kwaliteit van textiel verder doen verslechteren.

Om verslechtering te voorkomen monitort Buha maandelijks de kwaliteit van textiel. Indien nodig worden er extra uren van de afvalcoaches ingezet. Hierbij maakt Buha gebruik van de 'Handleiding aanpak vervuiling Textiel' van Rijkswaterstaat.

Buha hanteert hierbij een gerichte aanpak waarbij eerst wordt onderzocht op welke locaties vervuiling optreedt en hoe de vervuiling ontstaat. Pas daarna volgt gerichte communicatie richting bewoners, mogelijk gevolgd door handhavend optreden.

Plastic verpakkingen, blik en drinkpakken (PBD)

Maatregel 19 - Gratis extra PBD-container bij laagbouw

Als gevolg van de financiële prikkel uit maatregel 1 zullen inwoners meer PBD in hun PBD-container deponeren. De PBD containers zullen hierdoor voller worden.

In de bewoners enquête geeft 46% van de respondenten aan dat PBD vaker moet worden ingezameld. De kosten van frequenter inzamelen zijn echter erg hoog en wegen niet op tegen de extra PBD die wordt ingezameld. Daarom is er een alternatieve maatregel.

Inwoners van laagbouw mogen gratis een extra PBD-container erbij nemen.

Daarnaast doet Buha twee proeven om te onderzoeken hoe de service verhoogd kan worden:

1. Bij de laagbouw mogen inwoners extra PBD-zakken naast de PBD-container plaatsen.
2. Grotere huishoudens kunnen op afroep hun PBD-container eens per twee weken laten ophalen. Hiervoor betalen zij een vergoeding.

Maatregel 20 - Kwaliteit van het PBD verbeteren

De kwaliteit van PBD kan beter en de financiële prikkel uit maatregel 1 kan de kwaliteit van PBD verder doen verslechteren. Buha gaat maandelijks de kwaliteit van PBD monitoren om sturing te kunnen geven aan de kwaliteit door extra communicatie of inzet van de afvalcoaches. Buha hanteert hierbij een gerichte

aanpak waarbij eerst wordt onderzocht op welke routes vervuiling optreedt en hoe de vervuiling ontstaat. Pas daarna volgt gerichte communicatie richting bewoners, mogelijk gevolgd door handhavend optreden.

7. Spoor C: Motiveren

Maatregel 21 - Communicatie

De doelen van dit plan zijn ambitieus. Omdat het succes grotendeels wordt bepaald door de medewerking van de inwoners van de gemeente Doetinchem is een positieve houding ten opzichte van afval scheiden belangrijk. Goede strategische communicatie is dus vereist. In het communicatieplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe met de betrokken inwoners gecommuniceerd gaat worden: Wat communiceren we naar wie en hoe doen we dat? Het communicatieplan beschrijft de communicatiestrategie en de keuze van communicatiemiddelen.

De uiteindelijke doelstelling van Buha en de gemeente Doetinchem is gedragsverandering bij de inwoners van Doetinchem. Zij moeten actiever dan tot nog toe het afval gescheiden aanbieden aan Buha.

Op kennisniveau:

- Inwoners weten *wat* we op dit moment bereikt hebben op het gebied van afvalscheiding en waar we naartoe willen.
- Inwoners weten *waarom* afvalscheiding belangrijk is.
- Inwoners weten welk afval in welke container hoort.

Op houdingniveau:

- Inwoners staan neutraal tot positief tegenover het scheiden van afval.
-

Op gedragsniveau:

- Inwoners werken mee aan betere afvalscheiding en zijn er actiever mee bezig.
- Inwoners scheiden hun afval beter, waardoor de kwaliteit van de grondstoffenstromen beter wordt. Dit leidt tot minder afkeur van met name GFT, PBD en textiel.

Per maatregel zal gekeken worden welke communicatiemiddelen het beste ingezet kunnen worden voor de specifieke wijken en doelgroepen. In het communicatieplan staat een opsomming van de mogelijke middelen.

Maatregel 22 – Afvalcoaches en handhaving

Gedurende de vorige planperiode zijn twee afvalcoaches aangesteld. Deze afvalcoaches hebben inmiddels een belangrijke en onmisbare functie. Ze vormen het gezicht van Buha richting de inwoners als het om afvalinzameling en –scheiding gaat. Ze informeren hen over nut en noodzaak van afvalscheiding. Daarnaast worden afvalcoaches op het brengpunt ingezet en geven zij voorlichting bij verzamelcontainers en containerparken, omdat daar vaak bijplaatsingen zijn.

Alle afvalcoaches zijn aangewezen als toezichthouder. Dit geeft ze de mogelijkheid om afval te doorzoeken en te controleren of bewoners het afval goed scheiden. De afvalcoaches werken nauw samen met handhaving. Indien de afvalcoaches er niet in slagen om inwoners aan te zetten tot het juiste scheidingsgedrag wordt in het uiterste geval handhaving ingezet.

De afvalcoaches hebben al veel goede resultaten geboekt. Hieronder staan twee voorbeelden:

1. In de Grutstraat waren veel bijplaatsingen. Door gerichte actie samen met handhaving en Site is het aantal bijplaatsingen fors afgenomen.
2. In diverse straten is de kwaliteit van het PBD flink verbeterd en afkeur voorkomen.

De financiële prikkel uit maatregel 1 vergt veel extra uitleg en voorlichting. Daarom breidt Buha het aantal afvalcoaches uit van 2 fte naar 4 fte. In totaal zijn er dan vier afvalcoaches, waarvan twee vanuit de social return.

Op dit moment is er bij Handhaving 1 fte beschikbaar voor afval. Dit aantal wordt uitgebreid met één halve extra fte.

Kansen en risico's

Risico is dat Buha de plekken voor social return niet kan invullen. Hierdoor zouden minder afvalcoaches kunnen worden ingezet.

Maatregel 23 - Afvalscheiding op Scholen en maatschappelijke organisaties

De NVRD¹ heeft een manifest geschreven, waarin wordt gepleit voor mogelijkheden om bij scholen en maatschappelijke organisaties het afval gescheiden op te halen net zoals bij huishoudens. Naar aanleiding van dit manifest worden nu vanuit het rijk de mogelijkheden onderzocht. Wanneer afvalscheiding bij scholen en maatschappelijke organisaties inderdaad mogelijk wordt gaat Buha hiermee aan de slag. Tot die tijd continueert Buha de actie 'PBD is goud waard'. Via deze actie haalt Buha gratis PBD op bij scholen en sportclubs. In ruil daarvoor ruimen de deelnemende scholen en sportclubs zwerfafval op. Nieuw is dat scholen die deelnemen aan 'PBD is goud waard' voortaan een lesprogramma over afvalscheiding krijgen aangeboden. Daarnaast kunnen scholen via het betalen van reinigingsrecht hun bedrijfsafval door Buha gescheiden laten ophalen.

Kansen en risico's

Deze maatregel bevordert de afvalscheiding op scholen en daarmee de bewustwording van kinderen. Risico bij de actie 'PBD is goud waard' is dat deelnemende organisaties niet of nauwelijks zwerfafval opruimen. Controle hierop is lastig te organiseren.

¹De NVRD is een branche-organisatie die de Nederlandse gemeenten en hun publieke bedrijven verenigt die verantwoordelijk zijn voor het afvalbeheer en het beheer van de openbare ruimte.

8. Monitoring en evaluatie

8.1 Nulmeting zwerfafval en dumpingen

Voorafgaand aan de uitvoering van het Grondstoffenplan doet Buha een nulmeting over de hoeveelheid zwerfafval en dumpingen in de openbare ruimte. Deze meting wordt in het begin maandelijks herhaald. Later in het proces neemt de frequentie van meten af tot eens per half jaar. Indien de hoeveelheid zwerfafval of dumpingen toeneemt, worden er extra maatregelen genomen om de hoeveelheid terug te dringen.

8.2 Jaarlijkse voortgangsrapportage

Jaarlijks zal een voortgangsrapportage worden opgesteld (onderdeel van de Jaarrekening), met daarin de belangrijkste ontwikkelingen en tussenresultaten, en de voortgang van de invoering van de hier gepresenteerde maatregelen.

8.3 Monitoring na twee jaar

Twee jaar na invoering van maatregel 1 houdt Buha een monitoring met daarin een overzicht van de genomen maatregelen met de bijbehorende resultaten. Indien de resultaten niet voldoen aan de verwachtingen, kan eventueel bijstelling plaatsvinden. Hiervoor zal o.a. een sorteeraanalyse en een bewonersonderzoek worden uitgevoerd. Met name over de invoering van de volgende maatregelen zal een beslissing worden genomen:

1. Gratis extra PBD-container (maatregel 19)
2. Luiers apart inzamelen (maatregel 7)
3. Brengpunt voor Wehl (maatregel 15)

In de tussenevaluatie zullen in ieder geval de volgende indicatoren worden opgenomen:

Milieuresultaat

- Hoeveelheden grondstoffen in kg per inwoner die gescheiden worden ingezameld
- Hoeveelheden grondstoffen die nog in het restafval zitten
- Hoeveelheid restafval in kg per inwoner.
- Bronscheidingspercentage = % van het totaal huishoudelijk grondstofaanbod dat gescheiden wordt ingezameld ten behoeve van hergebruik en nuttige toepassing
- Hoeveelheid zwerfafval in de openbare ruimte.
- Het aantal (deel)afkeuren van PBD, GFT en textiel als indicator voor de kwaliteit.

Dienstverlening

- Percentage van de bevolking dat (zeer) tevreden is met de wijze waarop de grondstoffen worden ingezameld.

Kosten

- Hoogte afvalstoffenheffing (één- en meerpersoonshuishoudens) vergeleken met de gemiddelde landelijke tarieven
- Totale verwerkingskosten en baten van de grondstoffen per huishouden.

9. Financiën

De totale investering van het grondstoffenplan bedraagt € 3.506.000. De kapitaallasten (rente en afschrijving) die voortvloeien uit deze investering en de aanvullende beheerskosten worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. De gemeente staat garant voor deze lening.

Dit resulteert in een verloop van de kosten per jaar:

Kosten per jaar	Niets doen	2021	2022	2023	2024	Vanaf 2025
Extra structurele kosten	1.509.000	1.430.000	1.790.000	1.580.000	1.410.000	1.310.000
Extra kosten per huishouden	59	56	70	61	55	51

In de bedragen voor de autonome stijging zijn de aanmeldingen van uit de bestuurlijke monitor 2020 verdisconteerd. Bij de autonome stijging van de verwerkingskosten is rekening gehouden met het feit dat pas aan het eind van de planperiode de volle besparing wordt gehaald.

9.1 Dekking kosten

Als gevolg van een stijging van de verwerkingstarieven gaan de afvalbeheerskosten de komende jaren omhoog. Het verbrandingstarief voor restafval gaat het sterkst stijgen. Deze kostenstijging wordt gedempt door de maatregelen uit dit grondstoffenplan. Het grondstoffenplan levert een sterke afname van de hoeveelheid restafval op en daarmee van de verbrandingskosten voor restafval. Dit dempt de verhoging van de afvalbeheerskosten. De verwachte kostenstijging is afhankelijk van de mate van stijging van de verwerkingstarieven en de mate van afvalscheiding. Hoe beter de afvalscheiding hoe lager de kosten.

9.2 Businesscase

De businesscase is voorzichtig ingestoken. Uitgangspunt is een afname van de hoeveelheid restafval naar circa 135 kg restafval per inwoner per jaar. Dit is een voorzichtig uitgangspunt. We verwachten een uiteindelijke afname naar 100 kg restafval per inwoner per jaar.

Om geen risico te lopen delen wordt de uitvoering van het grondstoffenplan opgedeeld in twee periodes:

1. **Periode 2021 - 2022.**

Tijdens deze periode zet Buha alleen de maatregelen in die de stijging van de verwerkingskosten remmen. Daarbij wordt gestart met de maatregel ‘betalen per lediging’. Tijdens deze periode wordt ook de verwerking van restafval en GFT opnieuw aanbesteed. Eind 2022 is er zekerheid over de verwerkingstarieven en zijn de eerste effecten op de afvalscheiding bekend.

2. **Periode 2023 - 2024.**

In 2023 zal het effect van de basismaatregelen en de opgestelde businesscase worden gemonitord. Op basis van de monitoringsgegevens kan het beleid (met name de maatregelen) worden bijgesteld. Indien begin 2023 blijkt dat het grondstoffenplan inderdaad gaat leiden tot de verwachte afname naar 100 kg restafval per inwoner per jaar wordt het totale plan uitgevoerd inclusief de maatregelen die de benodigde extra service bieden aan inwoners.

Er vindt dan een verschuiving van de kosten plaats. De bedragen die bedoeld waren om de stijging van de verwerkingskosten op te vangen worden dan ingezet voor de uitvoering van de extra maatregelen uit het grondstoffenplan.

Daarbij wordt de onderstaande volgorde aangehouden:

1. Gratis extra PBD-container
2. Luiers apart inzamelen
3. Brengpunt voor Wehl

De gemiddelde afvalstoffenheffing bedraagt uiteindelijk € 287,-. Daarbij kan de afvalstoffenheffing per huishouden sterk variëren van ca € 227,- tot € 347,- per jaar. Hoe beter een huishouden scheidt, hoe lager de afvalstoffenheffing. Uiteindelijk levert het grondstoffenplan € 8,- per huishouden op ten opzichte van niets doen en zijn alle doelen gehaald.

Kosten van de afvalstoffenheffing 2025 per huishouden per jaar	Niets doen	Voorzichtig uitgangspunt: afname naar 135 kg restafval per inwoner per jaar	Verwacht uitgangspunt: afname naar 100 kg restafval per inwoner per jaar
Verwerking	55	36	26
Vervanging containers	4	4	4
Grondstoffenplan	0	15	21
TOTAAL extra kosten	59	55	51
TOTAAL kosten	295	291	287
<i>Verskil ten opzichte van niets doen</i>		-3	-8

Bij de invoering van maatregel 1 (betalen per lediging van de restafvalcontainer) zal de wijze van innen van de afvalstoffenheffing wijzigingen. Inwoners gaan immers een vast gedeelte betalen en per aangeboden restafvalcontainer. Nadere uitwerking van toepassen van maatregel 1 zal meegenomen worden met de vaststelling van de tarieven (begroting 2021).

9.3 Kansen en risico's

De kansen zijn duidelijk. Met dit plan ligt er een grote kans om de scheidingsdoelstelling te halen. In de prognoses zijn we voorzichtig. Uiteraard is er een kans dat de bewoners meer grondstoffen gescheiden houden dan verwacht. De risico's liggen voornamelijk in de tarieven en opbrengsten van de verwerking van afval en het bepalen van de hoogte van de afvalstoffenheffing.

9.4 Verwerkingstarieven en opbrengsten

Het contract voor de verwerking van restafval loopt tot eind 2021 en zal in dat jaar gezamenlijk met de regio Achterhoek worden aanbesteed. Op dit moment is het tarief voor de verwerking van restafval relatief laag, namelijk rond de € 62,- per ton. Op basis van de resultaten van gunning bij andere regio's lijkt een forse verhoging onvermijdelijk. De opbrengsten van een aantal afvalstromen zijn onzeker. De papiermarkt is sinds 2019 verslechterd. In de businesscase is hiermee rekening gehouden. Daarnaast is door de lage brandstofprijzen nieuw plastic goedkoper geworden dan hergebruikt plastic, gemaakt van het door Buha ingezamelde PBD. De gemeente Doetinchem en Buha hebben weinig invloed op deze ontwikkelingen. Wel heeft Buha samen met het merendeel van de Nederlandse gemeentes² een 10-jarig contract met de verpakkingindustrie afgesloten, waarmee een gezamenlijke regie is op de keten en de bijbehorende inzamelvergoedingen voor PBD. Buha ontvangt een forse inzamelvergoeding voor PBD. In 2021 is dat € 245,- per ton.

² Via de coöperatieve vereniging Midwaste

9.5 Afvalstoffenheffing

De inrichting van de afvalstoffenheffing wordt ingewikkelder omdat er gewerkt wordt met een vastrecht-gedeelte en een door de inwoner beïnvloedbaar gedeelte. Hier liggen een aantal risico's: de inkomsten uit het flexibele gedeelte kunnen te laag worden, waardoor het ook voor de gemeente relatief duur wordt, om de grijze container op te halen. Het andere risico is dat de inning van de afvalstoffenheffing ingewikkelder wordt. Hiervoor zal goed naar de voorbeelden uit andere gemeenten gekeken worden.

10. Planning

	Inhoud maatregel	Jaar
1	Betalen per lediging van de restafvalcontainer	2021
2	Bijplaatsingen en dumpingen	Doorlopend
3	Stimuleren en faciliteren vrijwilligers zwerfafval	Doorlopend
4	Goede afvalscheidingsvoorzieningen in hoogbouw en compacte woningen.	2021
5	Mogelijkheden containers laagbouw	Vanaf 2021
6	Preventie van afval bij supermarkten en op evenementen	2023
7	Luierinzameling	2023
8	Bijzondere regeling (zit in huidige begroting)	Doorlopend
9	Composteren in de buurt	2023
10	Kwaliteit GFT	Doorlopend
11	Toegangspasjes brengpunt	2021
12	Circulair ambachtscentrum	Separaat
13	Harmoniseren tarieven brengpunt regionaal	2021
14	Contract Kringloopgroep Aktief	2022
15	Brengpunt in Wehl	2023
16	Stoppen met achtervang regeling grof huishoudelijk afval	2021
17	Aanpak illegale containers	2024
18	Verbetering kwaliteit textiel	Doorlopend
19	Gratis extra PBD-container	2023
20	Verbetering kwaliteit PBD	Doorlopend
21	Communicatiecampagne	Doorlopend
22	Afvalcoaches	2022
23	Afvalscheiding op Scholen en maatschappelijke organisaties	2024
	Monitoring	Doorlopend

Bijlagen

Bijlage I - Tarieven brengpunt 2021 (per m3)

GRATIS	Huidig tarief	tarief 2021	Tarief 2022
papier en karton	€ 0	€ 0	€ 0
Glas	€ 0	€ 0	€ 0
Kca	€ 0	€ 0	€ 0
frituurolie en vet	€ 0	€ 0	€ 0
Plastic verpakkingen blik en drinkpakken (PBD)	€ 0	€ 0	€ 0
Metalen	€ 0	€ 0	€ 0
Asbest	€ 0	€ 0	€ 0
Tuinafval tot 2 m ³ gratis	€ 0	€ 0	€ 0
Piepschuim	€ 0	€ 0	€ 0
hard kunststof	€ 0	€ 0	€ 0
Textiel	€ 0	€ 0	€ 0
autobanden zonder velg		€ 0	€ 0
Vlagglas	€ 11,25	€ 0	€ 0
Luiers		€ 0	€ 0
LAAG TARIEF			
Tuinafval boven 2 m3	gratis	€ 5	€ 10
MIDDEN TARIEF			
Gips	€ 11,25	€ 17,50	€ 25
B-hout (bewerkt hout)	€ 11,25	€ 17,50	€ 25
Autobanden met velg	€ 11,25	€ 17,50	€ 25
HOOG TARIEF			
Grof huishoudelijk restafval	€ 11,25	€ 25	€ 40
Puin	€ 11,25	€ 25	€ 40
C-hout (bielzen)	€ 11,25	€ 25	€ 40

Bijlage II - Financieel overzicht per maatregel

	inhoud maatregel	DK	Jaar, fin.	Investering Buha	Structureel budget Buha
1	betalen per lediging van de restafvalcontainer	A1	2021	1.642.432	238.976
2	Bijplaatsingen en dumpingen	B1	2021	11.765	652
3	<i>Stimuleren en faciliteren vrijwilligers zwerfafval</i>	B1	uit ROV	-	-
4a	hoogbouw restafval afsluiten	A1	2021	297.190	23.684
4b	Goede voorzieningen voor in hoog- en compacte bouw	A1	2023	681.272	147.198
5	<i>Mogelijkheden containers laagbouw</i>	A1	2021	-	-
6	Preventie van afval bij supermarkten en op evenementen	A1	2023	10.000	554
7	Luierinzameling	A1	2023	6.372	43.055
8	<i>Bijzondere regeling (zit in huidige begroting)</i>	A1	Huidig	-	-
9	Buurt composteren	A1	2023	19.000	1.053
10	<i>Kwaliteit GFT</i>	A1	2023	-	-
11	Toegangspasjes brengpunt	A2	2021	74.014	4.102
12	<i>Circulair Ambachtscentrum</i>	A2	Separaat	-	-
13	Harmoniseren tarieven brengpunt regionaal	A2	2021	-	-35.382
14	Contract Aktief Groep	A2	2022	-	-15.360
15	Brengpunt in Wehl	A2	2023	5.000	13.282
16	Stoppen met achtervang regeling grof huishoudelijk afval	A2	2021	-	-33.800
17	Aanpak illegale containers	A1	2024	4.149	230
18	<i>Verbetering kwaliteit textiel</i>	A1	2023	-	-
19	Gratis extra PBD-container	A1	2023	-	50.000
20	<i>Verbetering kwaliteit PBD</i>	A1	2023	-	-
21	Communicatiecampagne	A1	per jaar	241.603	13.389
22	Afvalcoaches	A1	2022	-	87.064

23	Afvalscheiding op scholen en maatschappelijke organisaties	A1	2024	5.000	1.277
	Monitoring	A1	2023	31.421	1.741
	SUBTOTAAL			3.029.217	541.715
	risico opslag			476.418	103.435
	TOTAAL			3.505.634	645.149

Bijlage III - Verloop kosten en opbrengsten grondstoffenplan inclusief de autonome ontwikkeling per jaar

	Niets doen	Grondstoffenplan 2020-2024			
	2021	2021	2022	2023	2024
GFT	139481			1211	1211
Voorlichting		15397	120193	120193	121662
PMD	257123			57500	57500
Papier	303415				
Glas	444				
Rest	799512	1444896	1750121	1467349	1295047
GHHA		-39215	-39215	-39215	-39215
Brengpunt	8263	4717	-30666	-15391	-15391
Aktief/kringloop			-15360	-15360	-15360
Vegen		750	750	750	750
Extra totale structurele kosten	1508239	1426544	1785823	1577037	1406203
extra kosten per huishouden	59	56	70	61	55